

การวิจัยในชั้นเรียน

เรื่องการส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

ด้านศิลปะการวาดภาพลายไทย

ผู้วิจัย

นางสาวลภาวัน บัวเทศ

ตำแหน่ง ครู คศ.1

กลุ่มสาระการเรียนรู้การศิลปะ ปีการศึกษา 2561

โรงเรียนธรรมศาสตร์คลองหลวงวิทยาคม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือของคณะเพื่อนครู ซึ่งได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิจัย อีกทั้งยังช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการทำดำเนินงานอีกด้วย ขอขอบคุณครูผู้ใหญ่ทุกท่านสำหรับข้อแนะนำและความช่วยเหลือในทุก ๆ ด้านในการทำวิจัย และให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยเรื่องนี้

สุดท้ายนี้ขอขอบคุณนักเรียนที่ตั้งใจเรียนและสร้างสรรค์งานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้งานวิจัยลุล่วงไปด้วยดีซึ่งเป็นแบบอย่างในการทำวิจัยในครั้งต่อไปได้

นางสาวลภาวัน บัวเทศ : การส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพ

ลายไทย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะลายไทย ที่ได้ผ่านการฝึกซ้อมจากแบบฝึกการวาดภาพพระบายลายไทยลงสีตั้งแต่ขั้นต้นถึงขั้นสุดท้ายตามการฝึก มีการพัฒนาด้านทักษะในการวาดภาพลายไทย เทคนิคการใช้สีประเภทต่าง ๆ และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานได้ดีขึ้น นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกสามารถสร้างผลงานศิลปะวาดภาพด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ได้ตามที่ได้รับการฝึกซ้อมจากแบบฝึก นักเรียนตั้งใจในการฝึกมาตรงเวลา เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาครู ครูต้องคอยชี้แนะให้นักเรียนอย่างใกล้ชิดเมื่อนักเรียนเรียนรู้เทคนิคต่างๆของการวาดภาพลายไทยแล้ว ครูจะฝึกฝนทางด้านทักษะการสร้างสรรค์ผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ในการฝึกฝนทักษะนี้ต้องใช้เวลาเยอะพอสมควร และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองโดยครูคอยสังเกตการฝึกอยู่ห่างๆ ในการฝึกจากการสังเกต นักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ มีความเต็มใจที่จะสร้างสรรค์ผลงาน สรรค์หาความรู้แบบใหม่ๆ อยู่เสมอ จากการประเมินผลงานศิลปะระหว่างก่อน-หลังเข้ารับการฝึกฝน ผลงานหลังการฝึก สะท้อนให้เห็นได้ว่านักเรียนมีรูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะดีขึ้น มีทักษะเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็น การออกแบบภาพ การจัดองค์ประกอบ การลงสี เทคนิคในการวาดภาพ การคิดหัวข้อเรื่องราวในการวาดภาพ การสื่อความหมายของภาพ กล้าคิดกล้าแสดงออกมากขึ้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพลายไทยมีศักยภาพในการสร้างงานศิลปะดีขึ้น และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนำไปแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

ผู้วิจัย นางสาวลภาวัน บัวเทศ

สารบัญ

บทคัดย่อ

บทที่1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	5
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
1.3 ความสำคัญของการวิจัย	6
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6

บทที่2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทัศนศิลป์	7
2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรม	12

บทที่3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	15
3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	15
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	15
3.4 การดำเนินการวิจัย	15

บทที่4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล

4.1 ผลการวิจัย	16
4.2 อภิปรายผล	16

บทที่5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย	18
5.2 ข้อเสนอแนะ	18
บรรณานุกรม	20

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ศิลปะหมายถึงการกระทำหรือขั้นตอนของการสร้างชิ้นงานศิลปะโดยมนุษย์ คำแปลในภาษาอังกฤษที่ตรงที่สุดคือ Art ศิลปะเป็นคำที่มีความหมายกว้าง แต่ส่วนใหญ่แล้วจะมีความหมายเกี่ยวกับการสร้างสรรค์, สุนทรียภาพ, หรือการสร้างอารมณ์ต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์ได้สัมผัสกับศิลปะทุกแขนงในลักษณะต่าง ๆ กัน คือมนุษย์เป็นทั้งผู้สร้าง และผู้รับงานศิลปะ ศิลปะเป็นผลงานอันเกิดจากการพากเพียรพยายามของมนุษย์เพื่อสนองความต้องการของตนเองและสังคม รูปแบบของผลงานจึงสะท้อนถึงแนวคิด ความเชื่อ สภาพความเป็นอยู่ สภาพสังคมและประเพณีของคนกลุ่มนั้น ยุคนั้น เพื่อเป็นเครื่องยืนยันความมีวัฒนธรรม

ด้วยการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้นักเรียนเป็นผู้กล้าแสดงออกทางความสามารถ และความคิดสร้างสรรค์ และในนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยินก็สนใจด้านงานศิลปะการวาดภาพเป็นพิเศษโดยเฉพาะงานศิลปะการวาดภาพสามารถสัมผัสได้ด้วยการมองเห็นนักเรียนจึงสนุกกับการเรียนรู้ และในกลุ่มนักเรียนบกพร่องทางการได้ยินก็มีนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษในการวาดภาพ ดังนั้นเพื่อเป็นการส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะวาดภาพจึงได้ทำการคัดเลือกนักเรียนที่มีความสนใจ และมีความสามารถพิเศษในการสร้างสรรค์งานศิลปะวาดภาพเข้าร่วมการฝึกฝน เพิ่มเติมด้านเทคนิควิธีการสร้างงาน และวิธีการเขียนภาพแบบต่างๆ นอกเหนือเวลาเรียนปกติ เพื่อเสริมสร้างความชำนาญ และประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความสามารถของตน และเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะที่มีคุณภาพได้

ทั้งนี้ในการฝึกฝนผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะลายไทยอยู่แล้วปัญหาในการฝึกซ้อมส่วนใหญ่คือการวาดมือและเท้าของคน ซึ่งจะมีลักษณะเฉพาะของลายไทยที่ผู้เรียนจะวาดผิดแบบเสมอ จึงมีความจำเป็นต้องออกแบบชุดฝึกทักษะในการวาดมือและเท้าให้นักเรียนฝึกฝนเพื่อส่งผลการแข่งขันในงานศิลปหัตถกรรมในครั้งต่อไปด้วย

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพลายไทย เน้นการฝึกมือเท้า ปาก ตัวพระ - ตัวนาง

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

เพื่อให้นักเรียนสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีคุณภาพ และมีความสามารถในการนำไปแข่งขันศิลปหัตถกรรม

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะวาดภาพศิลปะลายไทย ในการวาดตัวพระนางลายไทยตรงตามแบบแผนลายไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเรียนทัศนศิลป์

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ ความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจน การนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้และมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจ มีทักษะวิธีการทางศิลปะ เกิดความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างอิสระในศิลปะแขนงต่างๆ ประกอบไปด้วย สาระ ได้แก่ 3 ทัศนศิลป์ 1 สาระที่, สาระที่ ดนตรี 2, สาระที่ ทัศนศิลป์ มีใจความดังนี้ 1 นาฏศิลป์ แต่ในงานวิจัยนี้จะเน้นไปที่สาระที่ 3

สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ มาตรฐาน ศ 1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยคุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่องานศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาตรฐาน ศ 1.2 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างทัศนศิลป์ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและสากล

ความหมายของทัศนศิลป์ ทัศนศิลป์ เป็นศัพท์บัญญัติที่นำมาใช้กันในวงการศิลปะของประเทศไทย มาจากภาษาอังกฤษว่า Visual art โดยต้องการจะแยกลักษณะการรับรู้ทางศิลปะมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้มากมายดังนี้

1 2. สื่อการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอน

12..1 การสอนศิลปะในระดับมัธยมศึกษา การเรียนรู้ทางการศึกษาในศาสตร์ใดศาสตร์หนึ่ง จำเป็นจะต้องพึ่งตระหนักถึงเป้าหมายของผู้เรียนด้วย เพื่อที่จะเป็นส่วนหนึ่งของการนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

การให้การศึกษาทางด้านศิลปะก็เช่นกัน นอกจากจะให้ผู้เรียนสร้างสรรคงานอย่างมีคุณภาพแล้วยังคำนึงถึงคุณภาพที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลทางด้านบุคลิกภาพด้วยและยังมีผลนำไปสู่การใช้ชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ

วิชาทัศนศิลป์ คือศิลปะที่รับรู้หรือสัมผัสด้วยประสาทตา โดยทั่วไปจะหมายถึง งานประเพณจิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ภาพพิมพ์ แต่ในหลักสูตรมัธยมตอนต้นและมัธยมตอนปลาย จะรวมไปด้วยการเขียนภาพ การปั้น การแกะสลัก การประดิษฐ์ การออกแบบ เป็นต้น

การสร้างสรรคงานศิลปะนอกจากจะเป็นการเรียนรู้ที่จะพัฒนาไปสู่ความเหมาะสมและสังคมอารยธรรม ยังรวมถึงเป็นการเรียนการสอนยังจะต้องเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจถึงจิตวิทยาและมานุษยวิทยาไปพร้อมกัน การแสดงออกและการชื่นชมศิลปะเด็ก ย่อมสัมพันธ์กับความแตกต่างเฉพาะตัวบุคคลในการรับรู้ การสร้างสรรค และการเจริญเติบโต

ทัศนศิลป์สำหรับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช ซึ่ง 2551 ถือปฏิบัติกันอยู่ในขณะนี้ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนของวิชา ทัศนศิลป์ ไว้ดังนี้

เมื่อนักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ นักเรียนสามารถรู้และเข้าใจเรื่องทัศนธาตุและหลักการออกแบบ 3 มิติ เพื่อสื่อความหมายและ 3 มิติ และ 2 และเทคนิคที่หลากหลายในการ สร้างงานทัศนศิลป์เรื่องราวต่าง ๆ ได้อย่างมีคุณภาพ วิเคราะห์รูปแบบเนื้อหาและประเมินคุณค่างานทัศนศิลป์ของตนเองและผู้อื่น สามารถเลือกงานทัศนศิลป์โดยใช้เกณฑ์ที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสม สามารถออกแบบรูปภาพ สัญลักษณ์ กราฟิก ในการนำเสนอข้อมูลและมีความรู้ ทักษะที่จำเป็นด้านอาชีพที่เกี่ยวข้องกับงานทัศนศิลป์และยังมีความรู้และความเข้าใจการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการของงานทัศนศิลป์ของชาติและท้องถิ่น แต่ละยุคสมัย เห็นคุณค่างานทัศนศิลป์ที่สะท้อนวัฒนธรรมและสามารถเปรียบเทียบงานทัศนศิลป์ ที่มาจากยุคสมัยและวัฒนธรรมต่าง ๆ

จะเห็นได้ว่าการออกแบบหลักสูตรยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เห็นคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีรากเหง้าทางวัฒนธรรมที่สืบทอดจากบรรพบุรุษและเรียนรู้ถึงความเป็นมาในแต่ละยุคด้วย

12..2ด้านความพร้อมของผู้เรียน. ความพร้อมของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างสำเร็จ จำเป็นจะต้องคำนึงถึงหลักต่อไปนี้

วุฒิภาวะ ความพร้อมของผู้เรียนเป็นเงื่อนไขสำคัญทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งทางวิชา ทัศนศิลป์ เพราะจำเป็นจะต้องจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับวัยหรือแต่กลุ่ม จำเป็นต้องพิจารณาถึงความพร้อมตามวุฒิภาวะของผู้เรียนเพื่อจะได้ฝึกปฏิบัติตามความเหมาะสม และพัฒนาอย่างค่อยเป็นค่อยไป

ประสบการณ์ ในการแสดงออกทางศิลปะ ประสบการณ์ถือว่าการช่วยให้การแสดงออกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งมีพิจารณาได้ ด้าน 3

- 1 ประสบการณ์ที่ได้ฝึกปฏิบัติ เป็นการเรียนรู้โดยการสร้างงานฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ประสบการณ์ที่ฝังแน่นที่เกิดขึ้นโดยตัวผู้สร้างสรรค์ปฏิบัติเอง
- 2 ประสบการณ์จากการศึกษาผลงานศิลปะ การศึกษาผลงานศิลปะผ่านการอ่าน การฟัง หรือการชื่นชมผลงานภาพศิลปะ โดยผ่านการดูอย่างคิดวิเคราะห์ จะเป็นประสบการณ์ที่มีค่าต่อการเรียนรู้
- 3.ประสบการณ์จากสภาพแวดล้อม เป็นประสบการณ์ที่มาจากสภาพแวดล้อม ทั้งที่เป็นธรรมชาติ หรือที่มนุษย์สร้างขึ้น และเหตุการณ์ต่างๆที่รับรู้ได้ เห็นมา นำมาสร้างผลงานทั้งในแง่รูปแบบหรือความคิด วัสดุอุปกรณ์ การสร้างสรรค์งานศิลปะ อุปกรณ์เป็นสิ่งที่สำคัญ หากขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน

12..3 การจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ ลักษณะกิจกรรม การที่เราจะจัดกิจกรรมศิลปะให้แก่ผู้เรียนเราต้องเข้าใจถึงวุฒิภาวะของผู้เรียนก่อน เพื่อกำหนดความยากง่ายของกิจกรรมให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละด้าน จากนั้นเราก็ควรที่จะพิจารณาถึงเป้าหมายที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตร ทั้งจุดประสงค์ในทางผลงานศิลปะ การสร้างเสริมบุคลิกภาพ และพฤติกรรมทางสังคม เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร

สื่อการสอน การเรียนรู้จำเป็นต้องมีสื่อการเรียนรู้เพื่อเป็นสื่อคลี่ใจในการเรียนรู้ของเด็กนักเรียน เพื่อความเข้าใจ และการเรียนการสอนแบบมีประสิทธิภาพ สื่อการสอนที่ดีจะเป็นตัวสำคัญที่ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียน

อุปกรณ์การสอนวิชาทัศนศิลป์อุปกรณ์ เป็นสิ่งที่จะช่วยการสอนหรือนำมาเป็นสื่อการสอน โดยนำอุปกรณ์ต่างๆมาช่วยในการเรียนการสอน อุปกรณ์ในการสอนในที่นี้ได้แก่ เครื่องฉายภาพ คอมพิวเตอร์ แผ่นใส เป็นต้น

12..4 วิธีการเรียนรู้ในงานทัศนศิลป์ วิธีการ ที่ใช้เป็นสื่อการสอน หมายถึง การสาธิต การทดลอง กิจกรรม กระบวนการต่างๆ ที่ครูจัดขึ้น เพื่อเป็นการสาธิตในการเรียนการสอน ในบางกรณีวิธีการอาจจะช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ดีกว่าสื่อการสอนที่เป็นวัตถุก็ได้

สำหรับวิธีการที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์ แบ่งออกได้ แบบ คือ 3

- 1 .การสาธิต การเรียนการสอนวิชาทัศนศิลป์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น การสอนวิชาทัศนศิลป์ด้วยการสาธิตการปฏิบัติงาน ครูผู้สอนที่ทำการสาธิตก็จะเปรียบเสมือนต้นแบบ ซึ่งนักเรียนที่เป็นผู้ดูการสาธิตก็จะเลียนแบบผลงานของครูผู้สอน ฉะนั้น การสาธิตบางครั้งก็ควรที่จะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติบ้าง
- 2 การทดลอง เป็นการค้นคว้าในลักษณะที่เป็นสื่อการสอนอย่างหนึ่งของวิชาทัศนศิลป์ ผู้เรียนอาจจะทำการค้นคว้ากลวิธีต่างๆ ขึ้นมาเองโดยการฝึกปฏิบัติกิจกรรม เช่น ทดลองกลวิธีในการเขียนภาพด้วยสีน้ำ เป็นต้น
- 3 กิจกรรม การเรียนรู้โดยการจัดกิจกรรม เพื่อมุ่งเน้นถึงความหลากหลายทั้งรูปแบบ เนื้อหา และกลวิธี การปฏิบัติ และการแก้ปัญหา เน้นถึงกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออก จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับผลอย่างกว้างขวาง

การจัดการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของชุมชนนั้นครูจำเป็นต้องมีความรอบรู้เรื่องราวต่างๆของชุมชน และมองเห็นความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่เอื้อหรือเป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน สามารถวิเคราะห์และนำผลไปใช้ในการวางแผน ซึ่งครูจะต้องศึกษาทำความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 1 การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีต่างๆที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและการสร้างจิตสำนึกในเรื่องของวัฒนธรรม
- 2 การศึกษาบริบทของชุมชนที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้สาระทัศนศิลป์ เป็นการศึกษาเพื่อประเมินศักยภาพของชุมชนในด้านต่างๆ เช่น วิถีชีวิต วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม ภูมิปัญญา ภาวะผู้นำ เป็นต้น
- 3 การศึกษาคุณค่าทัศนศิลป์ในวิถีชีวิตของชุมชน และวิธีการถ่ายทอดความรู้ของช่างพื้นบ้าน เพื่อให้ครูได้นำมาเป็นกระบวนการปรับใช้ในการสอน

4 การศึกษาภูมิปัญญาการอนุรักษ์เพื่อให้ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจ และรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ เช่น การอนุรักษ์โบราณวัตถุสถานของชุมชนโดยผ่านทางพิธีกรรม ความเชื่อ สื่อ เหตุการณ์ เป็นต้น

5 การศึกษาแหล่งความรู้ในชุมชนเพื่อเตรียมความพร้อมในด้านข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้และเป็นการเลือกแหล่งการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

6 การศึกษาจิตวิทยาพัฒนาการ แบบการเรียนรู้ และความสนใจเกี่ยวกับงานด้านทัศนศิลป์ของผู้เรียนเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมทัศนศิลป์ให้แก่ผู้เรียน

1 3.จิตวิทยาสำหรับการเรียนศิลปะ

การเรียนรู้ (Learning) เป็นกระบวนการ (Process) เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่เป็นการสร้างมโนภาพ (คนแก่ของความรู้ที่มีอยู่เดิมจะเห็นได้ว่าทางจิตวิทยามุ่งนิยามถึงกระบวนการที่ เปลี่ยนใหม่โดยถ่ายโยงมโนทัศน์ พฤติกรรม เป็นหัวใจสำคัญทางจิตวิทยาจึงมีวิธีประที่จะประเมินหรือวัดผลว่า การเรียนรู้นั้นเกิดขึ้นในตัวของคุณคนนั้นแล้วหรือไม่ เกิดขึ้นในที่นี้เป็นการเกิดขึ้นในระดับที่ต่างไปจากเดิมที่มีมาก่อน

ในทฤษฎี การศึกษา สไตน์เนอร์กระจายคำว่า การศึกษา (Education) ว่าเป็นกระบวนการของการ (เรียนการสอน ซึ่งหมายถึงระบบของการเรียนรู้ ประกอบไปด้วยหมวดย่อย หมวด คือ 4

- 1.ครู คือ บุคคลที่พยายามแนะนำบุคคลอื่นให้เกิดการเรียนรู้
- 2.นักเรียน คือ บุคคลที่พยายามเรียนรู้ภายใต้การแนะนำของบุคคลอื่น
- 3.เนื้อหาวิชาเรียน คือ สิ่งที่โครงสร้างของจิตใจ จะต้องเกิดการสำนึก
4. สิ่งแวดล้อมในการเรียน คือ สิ่งแวดล้อมอื่นๆ

ต้นเนอริ์ให้ความหมายถึงระบบของการเรียนรู้ว่าเป็นระบบที่พัฒนาจิตใจ ซึ่งโดยสรุปแล้วจะเห็นได้ว่า สไจะก่อให้เกิดความสำนึกในด้านใดด้านหนึ่ง หรือมากกว่า หนึ่งด้านหรือทุกๆ ด้านระหว่างที่การรู้คิด ความจดจ่อ มานะ หรือความรู้สึก ซึ่งอาจจะเป็นความสำนึก ของโครงสร้างจิตในลักษณะแห่งคุณค่าก็ได้ ไม่เห็นคุณค่าก็ได้หรือเป็นกลางไม่มากไม่น้อยก็ได้ แต่ถ้าในกรณีที่ความสำนึก จิตใจนั้นเห็นคุณค่าก็อาจจะเป็นได้ ในแง่เห็นคุณประโยชน์หรือเห็นคุณงามความดีแง่ใดแง่หนึ่ง หรือทั้งสองแง่ก็ได้

ทฤษฎีความรู้ของบลูม Bloom , (1956ซึ่งมีชื่อทฤษฎีว่า ระบบของวัตถุประสงค์ทางการศึกษา ทฤษฎีประเภทนี้มีมากมาย หลายทฤษฎี ซึ่งหลายทฤษฎีมีบางส่วนในทฤษฎีของบลูมเป็นรากฐาน หรือพยายามปรับปรุงทฤษฎีของบลูม เช่นทฤษฎีวัตถุประสงค์ทางการศึกษา สกริเฟน ทฤษฎีความสามารถในการเรียนรู้ของ กานเย่

ด้านคือ พุทธิพิสัย จิต 3 พฤติกรรมในตัวผู้เรียนบลูม ได้ให้ทฤษฎีทางการศึกษาที่เน้นการเปลี่ยนแปลงด้าน 3พิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งการศึกษาควรมุ่งให้ผู้เรียนได้รับโดยผ่านกระบวนการการสอน บลูม ระบุว่า ด้านของวัตถุประสงค์นี้มีความแตกต่างกันโดยสรุปคือ

1. พุทธิพิสัย คือ แคนแห่งความรู้ความเข้าใจ เป็นด้านที่เน้นความจำ การจดจำและสามารถนียกยอนนำเอาสิ่งที่เรียนกลับมาใหม่ เพื่อที่จะใช้ได้อีกในภายหลัง หมายถึงไปถึงเขาว์ปัญญาในการแก้ปัญหา ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับการที่บุคคลที่สามารถพิจารณาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นแล้วเปลี่ยนแปลงรับวิธีการ วัสดุที่ใช้อยู่เกิดเสียใหม่เพื่อแก้ปัญหา

นั้นๆ จุดมุ่งหมายในด้านนี้มีหลายระดับหลายขั้นตอนตั้งแต่ความสามารถจดจำสิ่งที่เรียนไปแล้ว ไปจนถึงระดับที่สูงขึ้นเช่นการสร้างสรรค หรือการนำความคิดที่ได้จากการเรียนรู้ไปแล้วมาผสมผสานให้เกิดความคิดใหม่ขึ้น

ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางการรับรู้การทำงานศิลปะต้องอาศัยสื่อสื่อลใจมาสู่การสร้างสรรคขึ้นทั้งศิลปะของเด็กและของศิลปินก็ต้องเกี่ยวข้องกับการดูทั้งสองด้านคือ การดูสิ่งแวดล้อมและการดูศิลปะในช่วงการเรียนรู้สิ่งแวดล้อม รูปทรงต่างๆ จะมีสภาพเป็นนามธรรม เมื่อสร้างสรรคศิลปะกระตุ้นคุณภาพของรูปร่าง รูปทรง มวล ปริมาตร รวมทั้งพื้นผิวของสิ่งต่างๆ ตามวิถีทางของศิลปะ เมื่อการสร้างสรรคศิลปะเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฐานะที่สิ่งแวดล้อมและพื้นผิวของสิ่งนั้นสัมพันธ์กับการสร้างศิลปะของเรา ประสิทธิภาพในการรับรู้เช่นนี้ย่อมเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดทางหนึ่งในการที่เด็กจะเรียนรู้โลก เพราะความรู้ทั้งหลายย่อมมาจากสิ่งแวดล้อมนั่นเอง

ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางการคิดสำหรับศิลปะของเด็กแล้ว กิจกรรมต่างๆจะช่วยเพิ่มพูนประสิทธิภาพทางการคิดได้ ในขณะที่นักเรียนสร้างสรรคศิลปะนั้น จะช่วยให้จัดระบบความคิดอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในอันที่จะควบคุมการแสดงออกให้เป็นไปอย่างที่เขาคิดคำนึง นักเรียนส่วนใหญ่เมื่อเขียนภาพสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เขาจะสร้างสรรคสัญลักษณ์โดยแปลความรูปร่างออกมาหลากหลายชนิด ภาพเขียนหรืองานศิลปะของเด็กจึงเปลี่ยนไปตามแง่มุมความคิดต่างๆ นั้น

จากการรับรู้และการคิดพื้นฐานเช่นนี้ ย่อมเป็นการปูพื้นฐานอันสำคัญเป็นเสมือนการเพิ่มพลังและทักษะที่จะแยกแยะสิ่งต่างๆได้ชัดเจน ย่อมเป็นพื้นฐานสำหรับการเรียนรู้ขั้นต่างๆ

ศิลปะส่งเสริมประสิทธิภาพทางด้านความรู้สึกเรื่องของอารมณ์ด้านความรู้สึก การที่เด็กเติบโตขึ้นมานั้น ก็ควรที่จะต้องรับรู้และทำความเข้าใจกับอารมณ์ความรู้สึกของบุคคลที่อยู่รอบตัว เทย์เลอร์ กล่าวว่า การศึกษาทางการจัดระบบความเป็นจริงด้านกายภาพเท่านั้น สติปัญญาไม่ใช่สิ่งที่จะแบ่งแยกความสามารถ มันก็เป็นกิจกรรมของอินทรีย์โดยส่วนรวม เป็นกิจกรรมซึ่งเริ่มขึ้นในประสาทสัมผัส ประกอบกับประสบการณ์ตรงความเป็นจริง เหตุการณ์ ความคิด และยังรวมถึงอารมณ์ความรู้สึกอีกด้วยโดยรวมแล้ว ศิลปะ ก็คือ การสนับสนุนให้เด็กแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึก และให้เด็กนักเรียนได้เผชิญกับอารมณ์ความรู้สึกสิ่งในแง่ของผลงานศิลปะ และเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ด้วยสีสัน รูปทรง น้ำหนัก บริเวณที่ว่าง พื้นผิว ปริมาตร ริวรอยของสีที่มาจากพู่กัน เป็นต้น

1 4.สุนทรียภาพทางศิลปะ

สุนทรียภาพหมายถึง ความรู้สึกในการรับรู้ถึงคุณค่าของสิ่งที่เห็นว่างาม ดูเป็นระเบียบไปถึงการได้ยินได้ฟังเสียงและถ้อยคำที่ไพเราะต่าง ๆ ผลงานทัศนศิลป์มีจุดมุ่งหมายสร้างสรรคขึ้นเพื่อให้เกิดความงาม ผลงานจึงก่อให้เกิดสุนทรียภาพด้วยการสัมผัสได้จากการมองเห็น มนุษย์แต่ละคนจะรับรู้ความงามและคุณค่าของศิลปะแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ รสนิยม การรับรู้ การจดจำ สติปัญญา ความรู้สึกนึกคิด เป็นต้น การฝึกฝนพัฒนาตนเองให้มีสุนทรียภาพ มีความรู้สึกรับรู้คุณค่าความงามได้นั้น ต้องขยันหมั่นฝึกฝน สังเกต เรียนรู้ จดจำ คิด

วิเคราะห์ บ่มเพาะประสบการณ์ไปที่ละเอียดที่ละเอียดหลักเกณฑ์ต่างๆ ในการฝึกฝนให้มีสุนทรียภาพในการศึกษาเรียนรู้ศิลปะ ได้แก่

1. วิจารณ์ที่จุดเด่นของศิลปะนั้นๆ ก่อนเป็นอันดับแรกว่าสามารถสื่อได้ตรงตามความหมายของเรื่องที่ต้องการสื่อหรือไม่

2. วิจารณ์องค์ประกอบโดยรวมในภาพตามหลักการจัดภาพองค์ประกอบศิลป์

3. วิจารณ์รายละเอียดของทัศนธาตุ (ดูเส้น)/สี/แสงเงา/รูปร่างรูปทรง

4. วิจารณ์การจัดวางเนื้อหาเรื่องราวโดยดูความสำเร็จของผลงานศิลปะนั้นๆ

คุณค่าความงามในงานทัศนศิลป์เปรียบเป็นความนิยมชมชอบ ค่านิยม คตินิยม เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในจิตใจ เป็นความรู้สึก เป็นความพึงพอใจ ความงามและคุณค่าในงานทัศนศิลป์นั้นๆ จึงขึ้นอยู่กับทัศนศิลป์ของแต่ละคน เช่น พื้นฐานทางสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่หล่อหลอมมา และวัฒนธรรมแห่งยุคสมัยนั้นๆ เป็นปัจจัย คุณค่าความงามในงานทัศนศิลป์อาจมองได้ลักษณะ ดังนี้ 2

1. งามมีคุณค่าในรูปทรงที่ปรากฏ ให้ความรู้สึกกับสายตา

2. งามมีคุณค่าในเนื้อหาที่น่าเสนอ เนื้อหาเป็นเรื่องขยายความให้รับรู้ศิลปะโดยส่งผ่านรูปทรงให้ปรากฏเป็นภาพหรือผลงานนั้นๆ

การที่เราจะเห็นคุณค่าและรู้สึกชื่นชมความงามในงานทัศนศิลป์ได้นั้น เราต้องมีความเข้าใจเรื่องราวที่แอบแฝงอยู่ในงานศิลปะนั้นๆ ด้วย เช่น เรื่องราวในงานนำเสนอแบบใด เกี่ยวกับอะไร เช่น ศาสนา นิยาย นิทาน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม จินตนาการ

2. ชุดกิจกรรมการสอน

2.1. ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรม เป็นสิ่งที่มีความสำคัญทางการศึกษาอย่างหนึ่งที่มีชื่อเรียกต่างๆ กันไม่ว่าจะเป็น ชุดการสอน ชุดการเรียน หรือ ชุดการเรียนสำเร็จรูป เป็นสื่อการสอนที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างผู้เรียนหรือระหว่างบุคคล และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มความสามารถ ในการวิจัยครั้งนี้มีนักการศึกษาหลายท่านได้คำจำกัดความซึ่งมีความสอดคล้องกันดังนี้

สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ (สุวิทย์ มูลคำ และ อรทัย มูลคำ, 2545: 51) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดกิจกรรม หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสม และเป็นการใช้สื่อตั้งแต่สองชนิดขึ้นไปร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนได้รับความต้องการ โดยอาจจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียนรู้ตามหัวข้อเรื่องและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้นักเรียน ได้เรียนรู้ว่าจะจัดไว้เป็นชุดในกล่อง ซองกระดาษ ชุดกิจกรรมอาจประกอบด้วยเนื้อหาสาระ คำสั่ง ใบงาน ในการทำกิจกรรม วัสดุ อุปกรณ์ เอกสาร ความรู้ เครื่องมือ หรือสื่อจำเป็นสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบบวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วาสนา ชาวหา (วาสนา ชาวหา. 2525: 138) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า ชุดการสอนหรือชุดกิจกรรม หมายถึง การใช้สื่อประสม เพื่อสร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและเป็นไปตามจุดหมาย สื่อการเรียนการสอนบางชนิดไม่สามารถบรรจุไว้ในซองหรือกล่องได้ เนื่องจากเป็นสิ่งมีชีวิต แตกหักเสียหายง่าย ก็จะกำหนดรายชื่อไว้ในคู่มือการใช้ชุดการสอนเท่านั้นส่วนสื่อชิ้นนั้นจะถูกจัดไว้ในห้องปฏิบัติการ

กู๊ด (Good. 1973: 306) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่า เป็นโปรแกรมการสอนทุกอย่างที่จัดไว้เฉพาะทั้งอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เนื้อหา คู่มือครู แบบฝึกหัดมีการกำหนดจุดประสงค์ของการเรียนอย่างครบถ้วน ชุดการสอนนั้นนักเรียนจะได้ศึกษาด้วยตนเอง โดยครูเป็นผู้จัดให้และเป็นผู้แนะนำเท่านั้น

กรองกาญจน์ อรุณรัตน์ (กรองกาญจน์ อรุณรัตน์. 2536: 193) ได้ให้ความหมายของชุดกิจกรรมไว้ว่าเป็นชุดของสื่อประสม (Multimedia) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ในการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายที่วางไว้ และช่วยให้การสอนของครูดำเนินไปอย่างสะดวกและมีประสิทธิภาพ

จากดังที่กล่าวมาข้างต้นพอจะสรุปได้ว่า ชุดของสื่อการสอนหลายๆชนิดที่นำมาใช้ร่วมกันในเนื้อหาเดียวกันวัตถุประสงค์เดียวกัน โดยที่สื่อแต่ละชนิดทำหน้าที่ต่างกัน บางชนิดใช้สร้างความสนใจ สื่อประสมที่มีการนำเสนอเนื้อหา วัตถุประสงค์ โดยอาศัยสื่อที่หลากหลายซึ่งทำหน้าที่ต่างๆ กัน ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม โดยมีผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวก และคอยให้คำปรึกษา

2.2. หลักในการสร้างชุดกิจกรรม

หลักการในการสร้างชุดชุดกิจกรรม มีผู้เสนอไว้หลายท่าน ดังนี้

บราวน์ Brown1973 .:2522.อ้างในไชยยศ เรื่องสุวรรณ 503:(199ได้ เสนอหลักการในการสร้างชุดการสอนไว้ ประการ ดังนี้ 2

ประการที่ หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม ชุดการสอน หมายถึง การใช้สื่อหลายอย่างอย่างมี 1 ระบบ มาใช้เป็นแนวทางการเรียนรู้ของกิจกรรมการเรียนทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อ

ประการที่ หลักการวิเคราะห์ระบบ ชุดการสอนจัดทำโดยอาศัยวิธีวิเคราะห์ระบบ มีการ 2 ทดลองสอน และปรับปรุงแก้ไขจนเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงนำออกมาใช้เผยแพร่

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต),2528: (292ได้เสนอหลักการสร้างชุดการสอนไว้ ดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล)Individual Differencesนักการศึกษาได้นำหลักการ (จิตวิทยา)ด้านความแตกต่างระหว่างบุคคลมาใช้ เพราะถือว่าการสอนนั้นไม่สามารถปั้นผู้เรียนให้เป็นพิมพ์เดียวกันได้ในเวลาที่เท่ากัน เพราะผู้เรียนแต่ละคนจะเรียนรู้ตามวิถีทางของตนเอง และใช้เวลาในแต่ละเรื่องแตกต่างกันไป ซึ่งเป็นความแตกต่างด้านสติปัญญา)Intelligence) ความสามารถ (Ability) ความต้องการ (Needความสนใจ ()Interest (ร่างกาย)Physical) อารมณ์ (Emotion) และสังคม (Socialด้วยเหตุผลของความแตกต่างดังกล่าว (ผู้สร้างชุดการสอนจึงได้พยายามหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุด เพื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ในชุดการสอนนั้นๆ ซึ่งวิธีที่เหมาะสมที่สุดคือ การจัดการสอนรายบุคคล หรือจัดการสอนตามเอกัตภาพ หรือ การศึกษาด้วยตนเอง ซึ่งล้วนเป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนตามความแตกต่างของแต่ละคน

2.การนำสื่อประสมมาใช้)Multi-Media Approachเป็นการนำสื่อการเรียนการสอน หลาย (ประเภทมาใช้อย่างมีระบบ ซึ่งเป็นความพยายามเพื่อเปลี่ยนแปลงจากการสอนแบบเดิมที่ยึดครูเป็นแหล่งให้ความรู้หลักมาเป็นการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยใช้แหล่งความรู้จากสื่อต่างๆ

3.ทฤษฎีการเรียนรู้)Learning Theoryที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้โดยการเข้าร่วมกิจกรรม (รวมการเรียนการสอนด้วยตนเอง

4.การใช้วิธีวิเคราะห์ระบบ)Systems Analysisโดยการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับ (สภาพแวดล้อมและวัยของผู้เรียน ทุกสิ่งที่จัดไว้ในชุดการสอนจะสร้างขึ้นอย่างมีระบบ มีการตรวจทุกขั้นตอน และ รุ่งจนมีประสิทธิภาพอยู่ทุกอย่างจะต้องสัมพันธ์กันอย่างสอดคล้อง มีการพัฒนาปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานที่เชื่อถือ ได้จึงนำไปใช้

สรุปได้ว่า หลักการในการสร้างชุดการสอน ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา หลักการเกี่ยวกับสื่อประสม การวิเคราะห์ระบบ การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสม และการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม ให้กับผู้เรียน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนที่แข่งขันศิลปหัตถกรรม

- ประเภท วาดภาพไทยประเพณี ม.ต้น ม.ปลาย
- ประเภทวาดภาพไทยเอกรงค์ ม.ต้น ม.ปลาย

จำนวน 4 คน

3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย 1 ชั่วโมง หลังเลิกเรียน จำนวน 2 สัปดาห์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบฝึกเพื่อการพัฒนาความสามารถด้านการสร้างงานศิลปะวาดภาพลายไทย ปาก มือ และเท้า

3.4 การดำเนินการวิจัย

1 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ โดยพิจารณาจากผลงานที่นักเรียนสร้างสรรค์ในชั่วโมงเรียนวิชาทัศนศิลป์ จำนวน 3 ชั้น นักเรียนที่มีความสนใจและเต็มใจในการทำกิจกรรมพิเศษหลังเลิกเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : แบบฝึกเพื่อการพัฒนาความสามารถด้านศิลปะวาดภาพลายไทยวาดตัวพระนางลายไทย

3. ขั้นตอนการปฏิบัติต่อผู้เรียน

3.1 สร้างแบบฝึก : ครูที่สอนศิลปศึกษาช่วยกันสร้างแบบฝึก

3.2 แจกขั้นตอนการปฏิบัติต่อผู้เรียน ทำการฝึกระหว่างเวลา 15.30 – 16.30 นของทุกวัน .

อังคาร พุธ และวันพฤหัสบดี

3.3 ผู้เรียนฝึกการเขียนภาพตามขั้นตอนโดยใช้เวลา 2 อาทิตย์

3.5 ผู้เรียนจัดทำผลงานสรุปของตนเอง 2 ชิ้น

บทที่4

ผลการวิจัยและอภิปรายข้อมูล

แบบฝึกการวาดรูประบายสี

ขั้นที่ 1 วาดจนเกิดความชำนาญ

ขั้นที่ 2 ฝึกการระบายสี

ฝึกจนเกิดความชำนาญ

นำไปสร้างสรรค์ผลงาน

ผลงานที่ได้

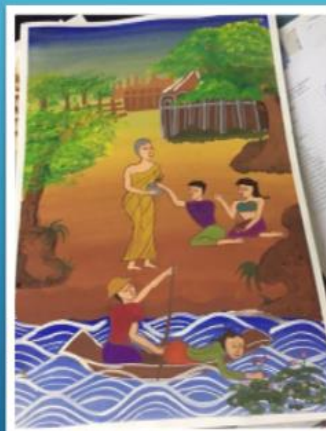

ภาพไทยเอกรงค์ ม.ต้น ม.ปลาย

ชนะเลิศอันดับหนึ่ง ในงานศิลปหัตถกรรมครั้งที่ 68 ระดับเขต
เหรียญทองในงานศิลปหัตถกรรมครั้งที่ 68 ระดับชาติ

ภาพไทยประเพณี ม.ต้น ม.ปลาย

รองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ในงานศิลปหัตถกรรมครั้งที่ 68 ระดับเขต

4.2 อภิปรายผล

นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพมีศักยภาพในการสร้างงานศิลปะลายไทยในการวาดตัวพระนางลายไทยดีขึ้น และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างมีคุณภาพ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อส่งเสริมศักยภาพของผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะวาดภาพศิลปะลายไทย ในการวาดปากและใบหน้าตัวพระตวันางลายไทยได้อย่างถูกต้อง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียน :ที่แข่งขันศิลปหัตถกรรม ประเภท วาดภาพไทยประเพณีจำนวน 4 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบฝึกเพื่อการพัฒนาความสามารถด้านการสร้างงานศิลปะวาดภาพลายไทยวาดตัวพระนางลายไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1 นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะ โดยพิจารณาจากผลงานที่นักเรียนสร้างสรรค์ในชั่วโมงเรียนวิชาทัศนศิลป์ จำนวน 3 ชิ้น นักเรียนที่มีความสนใจและเต็มใจในการทำกิจกรรมพิเศษหลังเลิกเรียน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย : แบบฝึกเพื่อการพัฒนาความสามารถด้านศิลปะวาดภาพลายไทยวาดตัวพระนางลายไทย
3. ขั้นตอนการปฏิบัติต่อผู้เรียน
 - 3.1 สร้างแบบฝึก : ครูที่สอนศิลปศึกษาช่วยกันสร้างแบบฝึก
 - 3.2 แจกขั้นตอนการปฏิบัติต่อผู้เรียน ทำการฝึกระหว่างเวลา 15.30 – 16.30 นของทุกวัน .
อังคาร พุธ และวันพฤหัสบดี
 - 3.3 ผู้เรียนฝึกการเขียนภาพตามขั้นตอนโดยใช้เวลา 2 อาทิตย์ ปีการศึกษา 2 ภาคเรียนที่ 1 2561(และมีครูผู้ฝึกสอนคอยแนะนำให้คำปรึกษา
 - 3.4 ตรวจสอบคุณภาพผลงาน
 - 3.5 ผู้เรียนจัดทำผลงานสรุปของตนเอง 2 ชิ้น

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพมีศักยภาพในการสร้างงานศิลปะลายไทยในการวาดตัวพระนางลายไทยดีขึ้น และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างมีคุณภาพ

สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่ได้คัดเลือกให้แข่งขันงานศิลปหัตถกรรม ที่มีความสามารถพิเศษด้านศิลปะวาดภาพลายไทย ที่ได้ผ่านการฝึกซ้อมจากแบบฝึกการวาดลายเส้นมือและเท้า และฝึกการระบายสีตั้งแต่ขั้นต้นถึงขั้นสุดท้ายตามการฝึก มีการพัฒนาด้านทักษะในการวาดภาพ เทคนิคการใช้สีประเภทต่าง ๆ และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการทำงานได้ดีขึ้น นักเรียนที่ได้รับคัดเลือกสามารถสร้างผลงานศิลปะวาดภาพด้วยเทคนิควิธีต่างๆ ได้ตามที่ได้รับการฝึกซ้อมจากแบบฝึก นักเรียนตั้งใจในการฝึกมาตรงเวลา เมื่อมีปัญหาที่ปรึกษาครู ครูต้องคอยชี้แนะให้นักเรียนอย่างใกล้ชิดเมื่อนักเรียนเรียนรู้เทคนิคต่างๆของการวาดภาพแล้ว ครูจะฝึกฝนทางด้านทักษะการสร้างสรรค์ผลงาน ความคิดสร้างสรรค์ ทักษะการแก้ปัญหา ในการฝึกฝนทักษะนี้ต้องใช้เวลาเยอะพอสมควร และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานด้วยตนเองโดยครูคอยสังเกตการฝึกอยู่ห่างๆ ในการฝึกจากการสังเกตนักเรียนสนุกกับการเรียนรู้ มีความเต็มใจที่จะสร้างสรรค์ผลงาน สรรค์หาความรู้แบบใหม่ๆ อยู่เสมอ จากการประเมินผลงานศิลปะระหว่างก่อน-หลังเข้ารับการฝึกฝน ผลงานหลังการฝึก สะท้อนให้เห็นได้ว่านักเรียนมีรูปแบบการสร้างสรรค์งานศิลปะดีขึ้น มีทักษะเพิ่มขึ้นไม่ว่าจะเป็น การออกแบบภาพ การจัดองค์ประกอบ การลงสี เทคนิคในการวาดภาพ การคิดหัวข้อเรื่องราวในการวาดภาพ การสื่อความหมายของภาพ กล่าวคือกล้าแสดงออกมากขึ้น สรุปได้ว่า นักเรียนที่ได้รับการส่งเสริมศักยภาพความสามารถพิเศษด้านศิลปะการวาดภาพมีศักยภาพในการสร้างงานศิลปะดีขึ้น และสร้างสรรค์ผลงานศิลปะได้อย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ปัญหาในการฝึกนักเรียนไม่ค่อยมีเวลาในการเรียนกิจกรรมได้เต็มที่ : เนื่องจากต้องกลับบ้านตรงเวลา และต้องไปทำกิจกรรมอื่นๆ เวลาในการฝึกฝนจึงจำกัดอยู่เพียง 2 ครั้ง ต่อ 1 สัปดาห์ ถ้ามีการขยายเวลาในการฝึกให้มากขึ้นจะสามารถพัฒนาทักษะได้มากขึ้น

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ).2551).หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551.
กรุงเทพมหานคร กระทรวงศึกษาธิการ :
- _____ . (2535คู่มือครู การประเมินผลการเรียน ระดับมัธยมศึกษา ตามหลักสูตรฉบับปรับปรุง .(.ศ.พ2533.โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว : กรุงเทพมหานคร .
- สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช : กรุงเทพฯ .การวัดผลการศึกษา .ไพศาล หวังพานิช-, 2526
- . การวัดและประเมินผลระดับอุดมศึกษา .ไพศาล หวังพานิช- กรุงเทพฯ สำนักงานมาตรฐานอุดมศึกษา .
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2543
- ยาวดี วิบูลย์ศรี .2545. การวัดผลและการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์พิมพ์ครั้งที่ .3. กรุงเทพฯ :
.จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กำจร สุนพงษ์ศรี.สุนทรียศาสตร์ หลักปรัชญาศิลปะ ทฤษฎีทัศนศิลป์ ศิลปวิจารณ์ : กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555.
- วิรุณ ตั้งเจริญ โอเดียนสโตร์ : กรุงเทพฯ .ทัศนศิลป์ .,2536
- วิรุณ ตั้งเจริญ โอเดียนสโตร์ : กรุงเทพฯ .ศิลปะกับความงาม .,2535
- เตชิต ตรีชัย.หนังสือเรียน ทัศนศิลป์ ม.2.กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์เอมพันธ์,2553
- สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ . 21 วิธีการจัดการเรียนรู้ .ภาพพิมพ์ : กรุงเทพฯ .2545.